

עוד על "אֵל נכון"

תגובה למאמרו של א' סמט, שהתפרסם במגדים ט

קראתי בהנאה את מאמרו המעמיק והמבורר של א' סמט "אֵל נכון" (מגדים ט, עמ' 48-41). אין צריך לומר, שבמחקרים מעין אלו שמא מרובה על ברי. גם דברי שלהלן בבחינת שמא הם.

שתי שיטות עיקריות בפירוש 'אֵל נכון': האחת רואה ב'אֵל נכון' תיאור אופן ובינכון' שם-עצם כללי, והשנייה מבינה את 'נכון' כשם מקום. סמט אחז בשיטה השנייה. ברצוני לדבוק בשיטה הראשונה, ש'אֵל נכון' - תיאור הוא.

כהקדמה, ברצוני להפנות לשני כתובים.

שמו"א, כ"ג, כב-כג: "לכו נא **הכינו** עוד ודעו את מקומו אשר תהיה רגלו מי ראהו שם כי אמר אלי ערום יערם הוא. וראו ודעו מכל המחבאים אשר יתחבא שם ושבתם אלי **אֵל נכון**". וכבר הצביע ר' משה זיידל (והביאו י' קיל בפירוש 'דעת מקרא' לכתוב זה), על הקשר שבין 'הכינו' ו'אל נכון'. צריך אפוא למצוא הוראה משותפת, שתתאים לשני הכתובים. שמו"א, כ"ו, ג-ה: "ודוד ישב במדבר וירא כי בא שאול אחרי המדברה. וישלח דוד מרגלים וידע כי בא שאול **אל נכון**. ויקם דוד ויבא אל המקום אשר חנה שם שאול". 'אֵל נכון' מוסב בבירור למלים "בא שאול", ולא אל "וידע [דוד]". מן הראוי אפוא למצוא הוראה לתיאור 'אֵל נכון', שתתאים לבואו של שאול.

בכתוב הראשון שהבאנו, "הכינו" בא במקביל ל"דעו וראו את מקומו", ועל כן מתאימה לו ההוראה 'פיון' (אף הוא משורש כו"ן), רוצה לומר 'כיוון ודקדק'; קבע וידע במדויק את מקומו של מישוהו'. שיעור הכתוב הוא אפוא: 'המשיכו עוד להיודע על מקומו המדויק, ודעו וראו את מקומו. ואם כן, 'אֵל נכון' משמעו 'במכוון ובמדקדק'; כשקבע וידע במדויק את מקומו של מישוהו'; ושיעור הכתוב: 'ושבתם אלי בידיעה מדויקת על מקומו של דוד'.

הוראה זו הולמת אף את הכתוב השני (שבפרק כ"ו). דוד ראה ששאול רודף אחריו, שלח מרגלים, ומדיווחם נתברר לו ששאול בא בידיעה מדויקת של מקום הימצאו, לשון אחר: שהזיפים הלשינו עליו. ואז, במקום לחכות לו במחבואו, שחדל להיות מבטחו, יצא לקראת שאול.